

Kostnadsprinciper för läkemedel i Region Kronoberg

1. Inledning

Detta styrdokument beskriver de grundläggande principerna för hur kostnadsansvaret för läkemedel fördelas mellan verksamheterna i Region Kronoberg. Dessa kostnadsprinciper ska bidra till att Region Kronoberg lever upp till lagstiftningens krav och målen i Region Kronobergs läkemedelsstrategi.

Läkemedel utgör ett av vårdens viktigaste verktyg i det dagliga arbetet vilket ställer krav på ett jämlikt, demokratiskt och tillgängligt arbete i samtliga delar av Region Kronoberg verksamheter.

1.1 Avgränsning

Detta styrdokument omfattar kostnadsansvaret för läkemedel i den offentligt finansierade hälso- och sjukvården i Region Kronoberg. Det medicinska ansvaret åligger respektive verksamhet.

1.2 Hälso- och sjukvårdsnämndens ansvar

Hälso- och sjukvårdsnämnden och dess läkemedelskommitté har ett övergripande ansvar för att främja en ändamålsenlig, kostnadseffektiv och rationell läkemedelsanvändning i Region Kronoberg.

2. Generella principer för kostnadsansvaret för rekvisitionsläkemedel

Rekvisitionsläkemedel är de läkemedel som respektive verksamhet använder vid vård av patient. Dessa läkemedel administreras och överlämnas direkt till patienten som en del av vård och behandling på sjukhus eller mottagning. Dessa läkemedel förskrivs inte på recept. Kostnadsansvaret för rekvisitionsläkemedel åligger alltid rekvirerande enhet.

3. Generella principer för kostnadsansvaret för receptläkemedel

Receptläkemedel är de läkemedel som läkare eller annan förskrivare skriver ut till patient på recept. Det är patientens ansvar att hämta ut receptläkemedlet på apotek. Patienten bekostar receptläkemedel upp till högkostnadsskyddet, och därefter täcks kostnaden av hemregionen. Kostnaden för läkemedlet i sin helhet debiteras sedan patientens hemregion.

I syfte att uppnå en kostnadseffektiv och samtidigt säker läkemedelsanvändning i Region Kronobergs verksamheter krävs en balans mellan ett decentraliserat kostnadsansvar för vissa receptläkemedel, och ett centralt kostnadsansvar för andra receptläkemedel. De generella principerna för kostnadsansvaret för

receptläkemedel i Region Kronoberg utgår ifrån att respektive verksamhet ska bära kostnaden för förskrivningen av receptläkemedel. I vissa fall kan det dock vara lämpligt med ett centralt kostnadsansvar.

Att decentralisera kostnaden för vissa läkemedel ska bidra till en rationell och hållbar användning av läkemedel där förskrivningen löpande ska bedömas i relation till icke-farmakologiska behandlingar. Samtidigt är det viktigt att balansera ett decentraliserat kostnadsansvar för de flesta receptläkemedel med ett centraliserat kostnadsansvar i de fall där det bedöms nödvändigt. Det handlar framför allt om läkemedel som är förknippade med en hög kostnad per individ. Syftet är att möjliggöra en jämlik behandling av patienterna och samtidigt undvika oskäliga undanträngningseffekter med anledning av höga kostnader. Med ett centralt kostnadsansvar för läkemedel förknippade med höga kostnader minskar även risken för osäkerhet kring kostnadsansvaret i de fall då flera verksamheter är involverade i patientens vård.

3.1 Kategorisering av receptläkemedel i Region Kronoberg

Samtliga receptläkemedel i Region Kronoberg ska årligen kategoriseras med utgångspunkt i kategorierna allmänläkemedel, klinikläkemedel och specialläkemedel, vilket i sin styr huruvida kostnadsansvaret för receptläkemedlet är centraliserat eller decentraliserat till respektive verksamhet. Genom kategoriseringen säkerställs således att verksamheterna debiteras korrekt med utgångspunkt i de generella principer som följer av denna riktlinje.

Regionens läkemedelskommitté ansvarar för att årligen bereda förslag till kategorisering av läkemedel med utgångspunkt i Region Kronobergs läkemedelsstrategi. Den årliga kategoriseringen av läkemedel ska även utgöra underlag i arbetet med nästkommande års budget.

3.1.1 Allmänläkemedel

Till kategorin allmänläkemedel hör främst läkemedel som förväntas användas brett vid receptförskrivning i primärvård, och där behandlingens effekter kan följas upp i primärvården. Kostnadsansvar för allmänläkemedel följer patientens listning inom primärvården och belastar den vårdcentral där patienten är listad – oavsett om förskrivning har skett av annan verksamhet inom Region Kronoberg, annan region eller övrig vårdgivare. Allmänläkemedel kan således även förskrivas inom specialistvården, och kostnadsansvaret följer då av patients listning. Respektive vårdcentral ansvarar för uppföljning av kostnader och ändamålsenlighet och kan vid behov få stöd från Läkemedelsenheten.

3.1.2 Klinikläkemedel

Till kategorin klinikläkemedel hör främst läkemedel som förskrivs på recept inom specialistvården. Förskrivningen av ett klinikläkemedel ställer krav på att läkaren har särskild kunskap om läkemedlet och dess ändamålsenlighet i syfte att säkerställa en kostnadseffektiv och rationell läkemedelsanvändning.

Förskrivning inom specialistvården

Kostnadsansvar för de klinikläkemedel som förskrivs på recept inom specialistvården ligger på den klinik som utfärdat receptet. Respektive klinik ansvarar även för uppföljning av läkemedlets ändamålsenlighet samt dess kostnader. Vid behov kan Läkemedelsenheten bistå i uppföljningen. Observera att kostnadsansvaret för klinikläkemedel för aktörerna inom Vårdval BUP ligger på Region Kronoberg och belastar den nämnd som har ansvar för det gemensamma kostnadsstället inom vårdvalet.

Förskrivning utanför specialistvården

Kostnadsansvar för receptförskrivna klinikläkemedel som förskrivs av andra verksamheter inom Region Kronoberg alternativt av andra vårdgivare utanför vårdvalet ligger på hälso- och sjukvårdsnämnden. Kostnaden ska belasta ett centralt konto inom verksamhetsområde sjukhusvård alternativt specialistpsykiatri med utgångspunkt i den årliga kategoriseringen av receptläkemedel.

Kostnadsansvaret för klinikläkemedel som utfärdats på recept av aktörerna inom vårdval primärvård följer samma principer som övriga verksamheter utanför specialistvården.

Utsedd klinik inom specialistvården ansvarar för uppföljning läkemedlets ändamålsenlighet samt dess kostnader. Vid behov kan läkemedelsenheten och läkemedelskommittén bistå i uppföljningen.

3.1.3 Specialläkemedel

Till kategorin specialläkemedel hör dels särläkemedel som används vid särskilt sällsynta sjukdomar, dels läkemedel för blödarsjuka. Bruttokostnaden överstiger ofta en miljon kronor per patient och år, och i många fall finns sekretessbelagda kostnadsreducerande återbäringsavtal. Kostnadsansvaret för specialläkemedel ligger på hälso- och sjukvårdsnämnden och ska belasta hälso- och sjukvårdsgemensamt kostnadsställe inom nämnden. Läkemedelsenheten och läkemedelskommittén tillsammans med den klinik som har störst kunskap om läkemedlet ansvarar för uppföljning av kostnader och ändamålsenlighet.